

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри журналістики, реклами та
зв'язків з громадськістю
Копистинська І.М.
“31” серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У РЕКЛАМНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
(модуль маркетинг)
Вибіркова дисципліна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Реклама та зв'язки з громадськістю»

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 061 Журналістика
галузі знань 06 Журналістика

Розробник: Рижий І. Б., професор кафедри, доцент, кандидат економічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю»

Протокол № 1 від “31” серпня 2018 року

1. ВСТУП

Мета дисципліни: набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з маркетингу, для організації та проведення дослідження за найважливішими напрямками маркетингу, насамперед в рекламі і ПР.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;
- Здатність ефективно просувати створений медійний продукт;

- Здатність проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту;
- Здатність визначати сегментацію цільової аудиторії;
- Здатність формувати напрямки комунікації зі створення зміцнення, репозиціонування, оновлення бренду чи рекламного продукту;

- Здатність розраховувати показники ефективності рекламної та PR діяльності

Завдання: ознайомити:

- із сутністю, основними складовими та концепціями маркетингу;
- маркетинговим середовищем та видами маркетингу;
- основними інструментами маркетингу;
- із сутністю та структурою маркетингових досліджень;
- з перевагами та недоліками різних методів маркетингових досліджень;
- з методами збирання маркетингової інформації;
- розвивати навички самостійного здійснення маркетингових досліджень;
- підготувати майбутніх фахівців до роботи в «полі» маркетингових досліджень;
- ознайомлення з основними принципами та технологіями використання методів маркетингових досліджень в рекламі та ПР;
- підготовка до використання набутих знань на практиці;
- вироблення практичних професійних навичок у сфері застосування результатів маркетингових досліджень для аналізу рекламної та ПР-діяльності

Програмові результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою:

- Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук;

- Пропонувати створений медійний продукт;

- Планувати дослідження для ефективного просування медійного продукту;
- Визначати сегментацію цільової аудиторії, практики просування товарів та послуг;

- Вміти формувати напрямки комунікації зі створення зміцнення, репозиціонування, оновлення бренду чи рекламного продукту.
- Уміння прораховувати ефективність рекламної та PR діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- зміст і роль маркетингу;
- основні складові маркетингу;
- інформаційні системи маркетингу;
- середовище маркетингу;
- місце маркетингових досліджень в структурі маркетингу і управління підприємством в умовах ринкової економіки;
- різновиди маркетингової інформації та основні джерела її здобування;
- основні етапи проектування маркетингового дослідження;
- методи і технології проведення маркетингових досліджень та особливості їх використання;
- різноманітні варіанти обробки результатів маркетингових досліджень;
- основні об'єкти та напрямки проведення маркетингових досліджень.

уміти:

- застосовувати основні маркетингові інструменти;
- здійснювати сегментування ринку, вибір цільового ринку і позиціонування;
- здійснювати організаційні і контрольні заходи маркетингу;
- розробляти та впроваджувати стратегічні плани маркетингу;
- визначати необхідність проведення маркетингових досліджень при аналізі різноманітних аспектів управління маркетингом, прийнятті маркетингових рішень;
- визначати методи та технології дослідження, які необхідні при аналізі таких найважливіших аспектів маркетингу, як аналіз конкурентів, ринку, товару, споживачів, ефективності реклами та ін.;
- вміти самостійно розробляти програми та опитувальні листи для проведення невеликих за обсягами опитувань споживачів товарів та послуг;
- обробляти інформацію маркетингового дослідження (в тому числі з використанням спеціальних програм на комп'ютері) та аналізувати її з метою пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємства.
- **Пререквізити:** вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як основи реклами та зв'язків з громадськістю, теорія реклами та зв'язків з громадськістю.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	освітньо-професійна програма «Реклама та зв'язки з громадськістю» за спеціальністю 061 Журналістика галузі знань 06 Журналістика	Вибіркова (цикл професійної підготовки)	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат, індивідуально-пошукове завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Перший рівень вищої освіти (бакалавр)	36 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		108 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/3

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно. Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, розв'язування практичних завдань, складання рекламних текстів, аналіз друкованих та інших текстів, ділові ігри.

Методи контролю: опитування на семінарських заняттях, поточне тестування, оцінка за розв'язування практичних завдань, оцінка за індивідуальні завдання, оцінювання на екзамені.

5.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Маркетинг

Тема 1.Сутність, основні складові та концепції маркетингу

Походження і сутність маркетингу. Комплекс маркетингу, його принципи та функції.

Види маркетингу. Концепції маркетингу. Маркетингове середовище. Нормативно-правова база маркетингової діяльності в Україні.

Тема 2.Маркетингові стратегії сегментації та вибору цільового ринку

Виникнення, сутність і зміст STP-маркетингу. Фактори та критерії сегментації ринку. Маркетингові стратегії охоплення ринку. Процес оцінювання цільового сегмента ринку. Зміст та процедура позиціювання товару на ринку. Стратегії позиціювання.

Тема 3. Дослідження поведінки покупців

Дослідження поведінки покупців на споживчому ринку. Процес прийняття рішення про покупку товару. Моделювання купівельної поведінки організації-споживача.

Аналіз ринкових можливостей підприємства.

Тема 4. Маркетингова товарна політика

Класифікація товарів і асортиментна політика. Розроблення нового товару. Життєвий цикл товару. Якість і конкурентоспроможність товару. Товарні знаки й упаковка.

Тема 5. Цілі цінової політики і фактори, що на неї впливають.

Визначення цілей ціноутворення. Аналіз факторів, що впливають на цінову політику.

Цінові стратегії. Стратегічні рішення щодо рівня цін. Стратегії єдиних чи перемінних цін. Цінові стратегії у межах товарного асортименту. Методи ціноутворення. Пристосування ціни.

Тема 6. Маркетингова збутова політика.

Канали розподілу товарів. Поняття каналу розподілу. Довжина і ширина каналів розподілу. Маркетингові системи. Вибір каналу розподілу. Форми організації оптової торгівлі. Види роздрібною торгівлі. Основи збутової логістики.

Тема 7. Маркетингова політика комунікацій.

Формування системи маркетингових комунікацій (СМК) підприємства. Реклама. Паблік рілейшнз. Персональний продаж. Стимулювання збуту.

Тема 8. Управління маркетинговою діяльністю.

Система планування маркетингу. Стратегічне планування. Моделі прийняття стратегічних рішень. Планування маркетингу. Організація маркетингової діяльності. Маркетинговий контроль.

Змістовий модуль 2. Маркетингові дослідження

Тема 1. Сутність маркетингових досліджень

Маркетинг як концепція ринкового управління. Маркетингові дослідження в структурі маркетингу. Сутність маркетингових досліджень, мета та основне призначення маркетингових досліджень. Різновиди маркетингових досліджень: розвідувальні, описові, експериментальні, інноваційні. Досвід організації маркетингових досліджень в Україні та за кордоном..

Тема 2. Види і форми маркетингових досліджень

Кабінетні і польові маркетингові дослідження. Розвідувальні, описові та обґрунтовальні маркетингові дослідження. Кількісні та якісні маркетингові дослідження. Маркетингова розвідка. Бенчмаркінг. Маркетингові дослідження на споживчих і промислових ринках. Організаційні форми маркетингових досліджень. Етика маркетингових досліджень

Тема 3. Маркетингова інформація

Роль і значення маркетингової інформації. Вимоги до маркетингової інформації. Класифікація маркетингової інформації. Первинна і вторинна маркетингова інформація. Маркетингові інформаційні системи. Інформаційні ресурси Інтернет. Захист маркетингової інформації

Тема 4. Структура та процес маркетингових досліджень

Сутність емпіричного маркетингового дослідження. Структура маркетингових досліджень. Процес маркетингових досліджень. Підготовка та презентація звіту

Тема 5. Методи збирання первинної інформації

Сутність методу опитування. Опитувальний лист і види питань. Переваги і недоліки опитування. Анкетне опитування і його різновиди. Опитування: якісні дослідження. Метод фокус-груп. Глибинні інтерв'ю. Проекційні методи. Спостереження. Експеримент та імітація. Правила розробки опитувальних листків.

Тема 6. Спеціальні опитувальні методики в маркетингових дослідженнях

Класифікація спеціальних опитувальних методик. Тест в маркетинговому дослідженні: його сутність, структура, сфери застосування. Проективні тести в маркетингових дослідженнях. Лінгвосоціологічні тести (методики, процедури) в маркетингових дослідженнях. Соціометричні тести (методики) в маркетингових дослідженнях

Тема 7. Експертні оцінки та експеримент в маркетингових дослідженнях

Суть методу експертних оцінок і проблеми його використання в маркетингових дослідженнях. Організація експертного опитування. «Мозковий штурм» і його різновиди. «Обличчям до обличчя» - метод співвіднесеної оцінки. «Дельфійська техніка» («метод Дельфі»). Суть експерименту і його різновиди. Експерименти в дослідженнях реклами. Пробний маркетинг, його різновиди, методика проведення

Тема 8. Репрезентативність, вибірка, технології вимірювання в маркетингових дослідженнях

Технологія забезпечення репрезентативності інформації в маркетинговому дослідженні. Типи і види вибірок в маркетинговому дослідженні. Обсяг і помилки вибірки. Технології вимірювання в маркетинговому дослідженні. Квантифікація, ранжування, шкалювання. Основні типи шкал. Спеціальні вимірювальні шкали в маркетингових дослідженнях (Осгуда, Богардуса, Лайкерта)

Тема 9. Дослідження реклами.

Цілі і напрями маркетингових досліджень в рекламі. Звіт про маркетингові дослідження. Основні методи рекламних досліджень в рекламі. Дослідження прийняття рішення з проведення рекламної кампанії. Операціоналізація цілей реклами. Дослідження поведінки споживачів. Дослідження психологічних факторів комунікативних цілей реклами

Тема 10. Дослідження ПР

Особливості маркетингових досліджень в ПР. Маркетингові дослідження основних складових ПР. Методи проведення досліджень в ПР. Оцінювання потенційних можливостей і прогнозу ефективності проведення ПР-акцій.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Основи маркетингу												
Тема1. Сутність, основні складові та концепції маркетингу		2	2			6	5					5
Тема2. Маркетингове середовище та види маркетингу		2	2			6	5					5
Тема3. Маркетингова інформація та основи маркетингових досліджень		2	2			6	7	2				5
Тема4. Сегментування ринку, вибір цільового ринку та позиціонування		2	2			6	7		2			5

Тема5.Маркетингова товарна політика		2	2			6	5					4
Тема6.Маркетингова цінова політика		2	2			6	5					4
Тема7. Маркетингова політика розподілу		2	2			6	5					4
Тема 8. Маркетингова комунікаційна політика		2	2			6	5					4
Тема 9. Стратегія, організація та контроль маркетингу		2	2			6	7	2				4
Разом за змістовим модулем 1		18	18			54	47	4	2			40
Змістовий модуль 2. Сутність і технології маркетингових досліджень												
Тема 1.Сутність маркетингових досліджень		2	2			6	7					7
Тема 2.Структура та процес маркетингових досліджень		2	2			6	4					5
Тема 3.Методи збирання первинної інформації		2	2			6	6	2				4
Тема4.Спеціальні опитувальні методики в маркетингових дослідженнях		2	2			6	4					4

Тема5.Експертні оцінки та експеримент в маркетингових дослідженнях		2	2			6	4					4
Тема6.Спеціальні маркетингові дослідницькі методики		2	2			6	6		2			4
Тема7.Репрезентативність, вибірка, технології вимірювання в маркетингових дослідженнях		2	2			6	4					4
Тема8.Дослідження реклами		2	2			6	4					4
Тема 9. Дослідження ПР		2	2			6	4					4
Разом за змістовим модулем 2		18	18			54	43	2	2			40
Усього годин	180	36	36			108	180	6	4			80

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	Змістовий модуль 1	
1	Сутність, основні складові та концепції маркетингу	2
2	Маркетингове середовище та види маркетингу	2
3	Маркетингова інформація та основи маркетингових досліджень	2
4	Сегментування ринку, вибір цільового ринку та	2

	позиціювання	
5	Маркетингова товарна політика	2
6	Маркетингова цінова політика	2
7	Маркетингова політика розподілу	2
8	Маркетингова комунікаційна політика	2
9	Стратегія, організація та контроль маркетингу	2
	Змістовий модуль 2	
1	Сутність маркетингових досліджень	2
2	Структура та процес маркетингових досліджень	2
3	Методи збирання первинної інформації	2
4	Спеціальні опитувальні методики в маркетингових дослідженнях	2
5	Експертні оцінки та експеримент в маркетингових дослідженнях	2
6	Спеціальні маркетингові дослідницькі методики	2
7	Репрезентативність, вибірка, технології вимірювання в маркетингових дослідженнях	2
8	Дослідження реклами	2
9	Дослідження ПР	2

8. Рекомендована література

Основна

1. Балабанова, Л. В. Маркетинг підприємства [Текст] : Підручник / Л.В. Балабанова. - 2-ге вид., переробл. і доп. - К. : Знання-Прес, 2012. - 612 с. - (Вища освіта XXI століття).
2. Белявцев, М. І. Маркетинг [Текст] : Навч. посібник для вузів / М.І. Белявцев, Л.М. Ліваненко. - К. : Центр навчальної літератури, 2005. - 325 с.
3. Біловодська О.А. Маркетинговий менеджмент [Текст]: навч. посіб./ Біловодська О.А. – К. : Знання, 2010. - 332 с.
4. Біловодська О.А. Маркетингова політика розподілу [Текст]: навч. посіб./ Біловодська О.А. - К.: Знання, 2011. - 495 с.
5. Бутенко, Н. В. Маркетинг [Текст] : Підручник / Н.В. Бутенко. - К. : Атіка, 2006. - 300 с.
6. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. Экспресс - курс. – СПб.: Питер, 2003. - 496 с.
7. Лошенко І.Р., Грейцар Т.В. Маркетинг [Текст]: навчальний посібник / І.Р. Лошенко, Т.В. Грейцар – Чернівці : Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, 2014. - 220 с.
8. Маркетингові дослідження [Текст] : навч. посібник / В.А. Полтораки, І. В. Тараненко, О. Ю. Красовська. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 342 с.
9. Старостина А.А. Маркетинговые исследования. - М.: Изд. дом «Вильямс», 2001. – 320 с.

10. Телетов О.С. Маркетингові дослідження: навчальний посібник - К.: Знання України, 2010. - 299 с.
11. Черчилль Г.А. Маркетинговые исследования: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2000.
12. Панина Н. В. Технология социологического исследования. - К.: Ин-т социологии НАН Украины, 1998. – 278 с.
13. Ілляшенко С.М., Баскакова М.Ю. Маркетингові дослідження: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 192 с.
14. Мостенська, Т. Л. Основи маркетингу [Текст] : Навч. посібник для вузів / Т.Л. Мостенська. - К. : Кондор, 2005. - 240 с.
15. Полторац В.А. Политический маркетинг: Учеб. пос. – Днепропетровск: Изд-во ДАУБП, 2001. – 96 с.
16. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. – М.: Добросвет, 1998. – 596
17. Фарбей Э. Эффективная рекламная кампания / Э. Фарбей. Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. – 240 с.
18. Эдвардс Ч., Браун Р. Реклама в розничной торговле США / Ч. Эдвардс, Р. Браун. – К. : Сфера., 1993.

Додаткова

19. Бородина В. Самореклама: мода и традиции / В. Бородина. – М. : РИП-холдинг, 2000. – 116 с.
20. Голядкин Н. Творческая радиореклама (из американского опыта) / Н. Голядкин. – М. : Дело, 1999. – 16 с.
21. Денисон Д., Тоби Л. Учебник по рекламе / Д. Денисон, Л.Тоби. – Минск: СЛК, 1996. – 320 с.
22. Джига Т. Політична реклама в Україні / Т. Джига. – К. : Центр вільної преси, 2002. – 77 с.
23. Зазыкин В. Психология в рекламе / В. Зазыкин. – М. : ДатаСтром, 1992.
24. Ляпина Т. Политическая реклама / Т.Ляпина. – К. : Альтерпрес, 2000. - 148с.
25. Пронина Е. Психологическая экспертиза рекламы / Е. Пронина. – М. : РИП-холдинг, 2000. – 100 с.
26. Пронин С. Рекламисту о дизайне. Дизайнеру о рекламе / С. Пронин. – СПб. : Бератор, 2004. – 168 с.
27. Уэллс У., Бернет Д. Реклама. Принципы и практика. – СПб. : Питер, 1999. – 736 с.

28. Щепилов К. Медиаисследования и медиапланирование / К. Щепилов. – М. : РИП-Холдинг, 2005. – 214 с.

7. Інформаційні ресурси

1. <http://dere.com.ua/library/biblio2.shtml#21>
2. <http://www.cfin.ru/marketing/comm/index.shtml>
3. http://www.gaudeamus.omskcity.com/PDF_library_economic_plus_4.html
4. http://chitalka.info/mn4_6/index.html
5. http://www.pravo.vuzlib.org/book_z426.html
6. http://yanko.lib.ru/books/betweenall/pohepcov-theory-of-com.htm#_Toc522038337
7. <http://yanko.lib.ru/books/cultur/korolko-pr.htm>
8. <http://pr-center.org.ua/bibl.php#link28>
9. <http://enbv.narod.ru/text/Econom/hromov/index.html>
10. http://libfree.com/143862571-marketingreklama__dzhefkins_f.html
11. efsmarket.com.ua/searchdire
<https://www.google.com.ua/search?q=голубкова+е.н.+маркетинговые+коммуникации&aq=0&oq=Голубкова&sugexp=chrct.php?ID=1891405>
12. <http://lib.rus.ec/b/203936/read>